

Maarif Kongresi, Heyet-i İlmîyeler ve Uluslararası Ortaöğretim Öğretmenleri Kongresi Üzerine Bir Değerlendirme

Osman Kubilay GÜL*

Received/Geliş: 01.02.2018
Accepted/Kabul: 29.11.2018

Öz

Osmanlı Devleti'nin yıkılmasının en önemli sebeplerinden biri de eğitim sisteminin devrin gelişmelerini takip etmemesidir. Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk aydınları, Osmanlı Devleti'nin son döneminde yaşamış kişilerdir. Bu yüzden eğitim sisteminin hatalarının farkında olan aydınlar, yeni kurulan devletin de aynı hatalara düşmemesi için çaba sarf etmişlerdir. Henüz Milli Mücadele devam ederken eğitim çalışmalarına önem verilmiş, bu yüzden Maarif Kongresi ile Heyet-i İlmîye'ler toplanmışlardır. Millî bir eğitim sistemi oluşturma çabalarının yanı sıra diğer ülkelerin eğitim alanındaki gelişmeler de takip edilmeye çalışılmıştır. Bu yüzden 1923 yılında Prag'da toplanan Uluslararası Ortaöğretim Öğretmenleri Kongresi'ne Türkiye adına temsilciler gönderilmiştir. Bu kongrede ele alınan konular, Türkiye delegesi Ali Haydar tarafından kaleme alınmış ve günümüze kadar ulaşmıştır. Bu çalışmada Maarif Kongresi, Birinci ve İkinci Heyet-i İlmîye, Uluslararası Ortaöğretim Öğretmenleri Kongresinin dönemin eğitim hayatına etkileri açısından incelenmiştir. Betimsel nitelik taşıyan çalışmanın verileri resmi dokümanlardan elde edilmiştir. Elde edilen verilerin analizi neticesinde dönemin eğitim anlayışının öğrenci merkezli, öğrenciyi hayata hazırlayıcı olduğu; öğretmenlerin pedagojik formasyona sahip olmasının önemi; kız öğrencilere eğitim hakkının tanınması gerektiği gibi sonuçlar elde edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Prag Kongresi, Heyet-i İlmîye, Maarif Kongresi, Eğitim Tarihi.

An Evaluation on the Maarif Congress, Science Delegations and International Secondary Teachers' Congress

Abstract

One of the most important reasons for the collapse of the Ottoman Empire is that it does not follow the developments of the education system in the age. The first intellectuals of the Republic of Turkey were those who lived in the last period of the Ottoman State. Therefore, the intellectuals who are aware of the mistakes of the education system have made efforts not to make the same mistake in the newly established state. While the National Struggle was still on, education was given importance to the studies and therefore the Maarif Congress and Delegations were gathered. In addition to efforts to build a national education system, developments in other countries' education were tried to be followed. Therefore, representatives were delegated on behalf of Turkey to the International Secondary School Teachers' Congress in Prague in 1923. The subjects discussed in this congress were written by the Turkish delegate Ali Haydar and reached to today. In this study, the Maarif Congress, the First and Second Delegations Meeting, the International Secondary Education Teachers' Congress, were examined in terms of their impact on educational life. The data of a descriptive studies were obtained from official documents. As a result of the analysis of the obtained data, it is understood that the period of education is student centered, focuses on preparation of student for life, the importance of that teachers have pedagogical formation, and the entitling the education for female students.

Key Words: Prague Congress, Scientific Committee, Education Congress, Education History.

* Doç. Dr., Cumhuriyet Üniversitesi, kubilaygul@gmail.com, ORCID ID: 0000-0001-9829-1819
(Makale türü: araştırma makalesi)

Giriş

Devlet kavramı ile ilgili pek çok tanım yapılmış olmasına rağmen en bilinen ve kabul göreni Georg Jellinek'in *üç unsur* olarak anılan teorisidir. Bu teoriye göre devlet, *İnsan, toprak ve egemenlik* unsurlarından oluşmaktadır (Bernstaff, 2012, 660). Devletin teşekkülü için gereken üç sacayağının en önemlisi, insan unsurudur. Devletler, kaliteli insanlar yetiştirdikleri müddetçe, yaşadıkları topraklar üzerinde tam bağımsız olabilirler. Kaliteli insan yetiştirmenin en önemli şartı da insanların iyi bir eğitimden geçmesidir. Bu nedenle eğitim, devletler için üzerinde en çok düşünülmesi ve en çok yatırım yapılması gereken konu olmalıdır.

Eğitim, kaliteli insan yetiştirmenin yanı sıra, toplumun gelişmişliğini de doğrudan etkilemektedir. Toplumla sürekli etkileşim içinde olan eğitim, fertlerin ortak değerler etrafında birleşmesini sağlayan en önemli unsurdur (Aslan, 2011, 28). Eğitim sayesinde toplum içerisinde yaşayan insanların aynı kültür ile kültürlenmeleri sağlanabilmektedir (Çınar, 2008, 86). Böylece toplumun ortak değerleri nesilden nesile rahatlıkla aktarılabilir. Aktarım sayesinde yeni nesil, toplumdan izole olmaktan kurtulduğu gibi toplum ile aynı amaca yönelmektedir (Doğan, 2004, 74).

Bir toplumun gelişmişliğini doğrudan etkileyen eğitim, devletlerin uluslararası arenada söz sahibi olmasında da büyük rol oynamaktadır. Çağdaş eğitim sistemlerine uzak kalan devletlerin, rakipleri karşısında hızla güç kaybettiği tarihî bir gerçektir. Osmanlı Devleti'nin gerileme sürecine girmesinin pek çok nedeni olmakla birlikte, eğitimde yaşanan olumsuzluklar da önemli bir etken olarak dikkat çekmektedir. Eğitim üzerinde devlet denetiminin uzun bir süre sağlanmamış olması, ülke içerisinde verilen eğitimin vakıfların inisiyatifinde kalmasına neden olmuştur. Ayrıca azınlıkların açtığı okullara, yabancıların açtığı okulların eklenmesi ile eğitim alanında çok başlılık ortaya çıkmıştır.

Osmanlı Devleti'nin eğitim sisteminde yaşanan bu çok başlılık, toplum içerisinde kendisini net bir şekilde hissettirmiştir. Farklı okullarda, farklı kültürler ve farklı amaçlar aşılaraq yetişen fertler, toprak bütünlüğünden önce, toplumun parçalanmasına neden olmuştur.

Osmanlı Devleti'nden askeriye temelli olarak gelişim gösteren yenilik hareketleri, askerî okulların açılmaya başlanması ile eğitimde de yaşanmaya başlanmıştır. Eğitimin modern yapıya kavuşturulması konusunda ciddi çabalar gösterilmiş olsa da savaşlar, isyanlar, ekonomik yetersizlik, kapitülasyonlar gibi zorlu şartlar nedeniyle istenilen seviyeye ulaşılamamıştır. Ayrıca verilen kapitülasyonların etkisi ile eğitimdeki çok başlılığı giderme yolunda adım dahi atılamamıştır.

Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucuları, Osmanlı Devleti'nin son aydınlarıdır. Osmanlı Devleti'nin yıkılma sürecini bizzat yaşamış olan bu kişiler, daha önce düşülen hataları yakından

bildiklerinden, Türkiye Cumhuriyeti'nin bu hataları tekrarlamaması için gayret sarf etmişlerdir. Bu amaçla yapılan çalışmaların en önemlilerinden birisi de eğitim alanındadır. Daha devlet kurulmadan önlem almak arzusunda olan aydınlar, eğitim konusunu tartışmaya açmışlardır (Önür, 2014, 504).

Osmanlı Devleti'nden miras kalan eğitim sisteminin yeniden inşası Türkiye Cumhuriyeti için kaçınılmaz bir durumdur. Çok uluslu, çok dinli bir topluma sahip olan ve kapitülasyonlar nedeni ile dışa bağlı Osmanlı Devleti'nde kullanılan sistemin hem dinî hem de ulus olarak daha homojen olan ve kuruluşunda millî temelleri esas alan Türkiye Cumhuriyeti'nin yapısına uymayacağı aşikârdır.

Planlanan yeniliklerin temelleri daha Milli Mücadele sırasında atılmaya başlanmıştır. Çalışmalarda ulaşılmak istenen temel amaç, aklın ve bilimin öncülüğünde, Türkiye Cumhuriyeti'nin kalkınmasını sağlayacak, gerçeklere dayalı, millî kültüre uygun, uygulanabilir bir eğitim sistemi oluşturmaya çalışmaktır (Demirtaş, 2008, 174).

Eğitim sisteminde yapılacak yeniliklerle ilgili olarak ilk çalışma, Maarif Kongresinin düzenlenmesi olmuştur. Mustafa Kemal Paşa'nın emri ile toplanan kongre, 6 gün boyunca çalışmalarını sürdürmüştür.

Yöntem

Bu araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Tarama yöntemi, mevcut olan veya geçmişte olmuş bir durumu olduğu şekliyle betimleyen bir çalışma yöntemidir (Karasar, 2008). Bu çalışmada Maarif Kongresi, Birinci ve İkinci Heyet-i İlmiye, Uluslararası Ortaöğretim Öğretmenleri Kongresi dönemin eğitim hayatına etkileri açısından incelenmiştir. Veriler, doküman taraması yoluyla elde edilmiştir. Araştırma verilerinin toplanması amacıyla öncelikle alan yazın taraması yapılmış ve elde edilen verilerle hem kuramsal bölüm oluşturulmuş hem de çalışmanın bulguları oluşturulmuştur. Verilerin analizinde doküman analizi ve betimsel analiz kullanılmıştır.

Çalışmanın ana problemini, "Maarif Kongresi, Birinci ve İkinci Heyet-i İlmiye Toplantıları ve Uluslararası Ortaöğretim Öğretmenleri Kongresi'nin dönemin eğitim hayatına ne gibi etkilerde olmuştur?" sorusu oluşturmaktadır. Bu ana problem çerçevesinde alt problemler şunlardır:

1. Maarif Kongresi (16 - 21 Temmuz 1921)'nin dönemin eğitim politikasına ne gibi etkileri olmuştur?
2. Birinci Heyet-i İlmiye Çalışmaları (15 Temmuz - 15 Ağustos 1923)'nin dönemin eğitim politikasına ne gibi etkileri olmuştur?
3. İkinci Heyet-i İlmiye Çalışmaları (21 Nisan -1 Mayıs 1924)'nin dönemin eğitim politikasına ne gibi etkileri olmuştur?

4. Ortaöğretim Öğretmenleri Uluslararası Prag Kongresi (27-30 Ağustos 1923)'nin dönemin eğitim politikasına ne gibi etkileri olmuştur?

Bulgular

Araştırma sonucunda elde edilen bulgular, çalışmanın amacı doğrultusunda izlenen sıraya göre sunulmuştur.

Maarif Kongresi (16 - 21 Temmuz 1921) ve Kongrenin Dönemin Eğitim Politikasına Etkileri

Millî Eğitim Şûralarının temelini oluşturan Maarif Kongresi, Sakarya Savaşı'ndan önce 16-21 Temmuz 1921 tarihleri arasında toplanmıştır (Önal, 2010, 106).

Bilindiği üzere bu dönemde Büyük Millet Meclisi, askerî, siyasi ve ekonomik alanda pek çok sorunla baş etmeye çalışmaktadır. Ordular, Yunan taarruzu neticesinde Sakarya nehrine doğru geri çekilmek durumunda kalmıştır. Yunan kuvvetlerinin gücünü topladıktan sonra yeniden saldırıya geçmesi kaçınılmaz görünmektedir. Kongrenin böyle bir durum içinde toplanıyor olması, eğitim konusundaki hassasiyeti göstermektedir.

Kongre zor şartlar altında toplanabilmiştir. Dönemin Maarif Vekili Hamdullah Suphi (Tanrıöver) 10 Kasım 1921'de Meclis'te yaptığı konuşmada, kongreye katılacak delegelere iki bin lira bütçe kullanıldığı bilgisini vermektedir. Üç dört delegenin birlikte seyahat etmesi durumunda yol giderleri karşılanmıştır. Onun haricinde konaklama giderlerine karışılmadığı gibi, yemekler karavana usulüne göre verilerek tasarruf edilmeye çalışılmıştır (Anonim, 1921, 169-170). Türk aydınları, ülkenin geleceği için bir kez daha inisiyatif alarak, pek çok zorluğun üstesinden gelmiş ve Ankara'da toplanmıştır.

18 Temmuz tarihli Hâkimiyet-i Milliye Gazetesinde yer alan “*İki Cephe*” başlıklı köşe yazısında kongre ile ilgili yapılan değerlendirmede, “*Cephelerde felah ve istiklal ordusu Yunanla mücadele ederken, Ankara’da muallimler ordusu cehalete karşı müdafaa programını hazırlıyor. Harb ve maarif cephelerinin ikisinde de faaliyet var; vatandan milli ordu düşmanı ve muallim ordusu da cehalet ve zulmeti kovacak*” ifadeleri yer almıştır. Aynı yazının ilerleyen bölümünde Mustafa Kemal Paşa'nın, üçüncü Yunan taarruzunun en ateşli dönemine rastlanmasına rağmen, Cuma gecesi sabaha kadar harbi takip edip, sabah da kongreyi açmaya geldiği bilgisi verilmektedir (Anonim, 1921). Görüldüğü üzere, savaş döneminde olunmasına rağmen kongreye ayrı bir önem atfedilmektedir. Mustafa Kemal Paşa'nın muharebeyi takibi bırakarak kongrenin açılışına katılması da kongreye verdiği önemi göstermesi açısından önem arz etmektedir.

Mustafa Kemal Paşa'nın kongre açılışına katılması kadar, açılıştaki yaptığı konuşma da önemlidir. Konuşmasında, o güne kadar takip edilen eğitim sistemlerini, milletin geri kalmasındaki en büyük amil olarak nitelemiştir. Kongreye katılan delegelerden “*eski devirin batıl siteminden uzak, millî kültür ile hiç alakası olmayan, batıdan ve doğudan gelme fikirlerin*

etkisinde olmayan, millî karaktere ve tarihe uygun” bir kültür programı hazırlanmasını istemiştir. Milletın sahip olduğu dehanın ancak millî bir kültür ile ortaya çıkıp gelişebileceği görüşündedir (Anonim, 1921).

250’den fazla erkek ve kadın öğretmenin katıldığı kongre, 6 gün boyunca eğitimin halledilmesi gereken sorunları üzerine çalışmalar yapmıştır (Anonim, 1921). Kongrede öğrencilerin gerçek hayatlarında başarılı olabilecekleri bir programın hazırlanması gerektiği belirtilmiş ve dört sene olan ilköğretimin beş seneye çıkarılması kararlaştırılmıştır. Ayrıca kızlar için iyi ev kadını olabilmeleri noktasında gereken pratik bilgilerin öğretilmesi için müfredata yeni derslerin konulması gerektiği belirtilmiştir (I. Heyet-i İlmiye).

Ortaöğretim konusunda yapılan çalışmalar neticesinde programın sadeleştirilmesi, uygulanabilirliğinin artırılması hakkında görüş birliği sağlanmıştır. Kongrede ulusun gelişmesini sağlayacak eğitim programları ve planlarının geliştirilmesinde Türkiye Cumhuriyeti’nin izleyeceği yeni eğitim politikasının hedefi belirlenmiştir (Kılavuz ve Tanık, 2011, 372).

Erkek ve kadın öğretmenlerin katılımı ile gerçekleşen kongre, ilk ve ortaöğretim ile ilgili çalışmalar yapmış ve gelecekte uygulanacak yeni eğitim sisteminin temellerini oluşturmaya çalışmıştır. Kısıtlı imkânlarla toplanmış olan kongrenin on beş gün çalışması planlanmıştır. Fakat Yunan taarruzunun Ankara’yı tehdit eder boyuta ulaşması üzerine kongre, 21 Temmuz’da çalışmalarını bitirmek durumunda kalmıştır (Kaplukan, 2014, 125).

Birinci Heyet-i İlmiye Çalışmaları (15 Temmuz - 15 Ağustos 1923) ve Çalışmaların Dönemin Eğitim Politikasına Etkileri

Savaş dönemi sona erdikten sonra, eğitim sisteminin yeniden ele alınması için çalışmalar başlatılmıştır. Eğitim politikalarının kararlaştırılması ve uygulanması açısından en temel kurum olan Maarif Vekâleti bu sorumluluğu üzerine almıştır. Bakanlığın en üst danışma organı, Millî Eğitim Şuraları olmuştur (Öz, 2014, 130). Şuraların temelini ise 1923-1926 yılları arasında üç defa toplanan Heyet-i İlmiye’ler oluşturmaktadır. Heyet-i İlmiye ilk olarak 15 Temmuz 1923’de toplanmış ve 15 Ağustos’a kadar çalışmalarını sürdürmüştür.

I. Heyet-i İlmiye’nin çalışmaları, eğitim tarihimizin ilk sistemli çalışmasıdır. Heyet, dönemin Maarif Vekili İsmail Sefa (Özler) Bey’in başkanlığında Ankara’da toplanmış ve toplantıya dönemin bakanlık genel müdürleri, profesörleri, yüksekokul müdürleri, çeşitli kademedeki eğitim kurumlarının temsilcileri katılmıştır. Gerekli hazırlıkların tamamlanmasının ardından 15 Temmuz 1923 Pazar günü, İsmail Sefa Bey’in konuşmasıyla açılmıştır. Sefa Bey konuşmasında, düşmanın ülkeden atıldığını ve artık milletin gözünün maarifte olduğunu belirterek “...ben değişebilirim, benden sonra gelen de değişebilir. Fakat sizin kararınız, sizin verdiğiniz program değişmemeli ve yeni bir kararınız olmadıkça olduğu gibi tatbik edilmelidir.”

ifadeleri ile heyetin yapacağı işin önemini belirtmiştir (Anonim 1921). Sefa Bey'in konuşmasından anlaşıldığı üzere, Maarif Vekâleti, Heyet-i İlmiye'de alınan kararların sadece uygulayıcısı olma görevini üstlenmelidir. Bu sayede eğitim politikası değişen siyasi koşullardan etkilenmeden, yalnızca uzmanların yönlendirmesi ile sağlıklı yürüyebilecektir.

Sefa Bey'in nutkunun ardından kongre başkanı, başkan vekili ve kâtip üyelerin seçim işlemine geçilmiştir. Yüksek Tedrisat Müdürü Şefik Bey, maarif işleri ile alakalı olduğu için Maarif Vekâleti birinci müsteşarının ikinci reis seçilmesi gerektiğini beyan etmiştir. Teklif kabul edilmiş ve seçimlere geçilmiştir. Seçimler neticesinde 29 oy alan Şefik Bey birinci başkan, 14 oy alan İhsan Bey başkan vekili, 17 oy alan Mustafa Rahmi Bey de kâtipliğe seçilmiştir (Anonim, 1921).

Seçimlerden sonra Şefik Bey derhal çalışmaları başlatmıştır. Çalışmaların daha sağlıklı sürebilmesi için altı encümen oluşturulmasına karar verilmiştir. Birinci encümen, millî ve ilmî; ikinci encümen, istatistik müdüriyeti teşkilatı; üçüncü encümen, ilk tedrisat; dördüncü encümen darülmualliminler, izcilik, terbiyecilik; beşinci encümen, orta tedrisat; altıncı encümen ise vekâletin umumi icraat programı üzerine çalışmak üzere görevlendirilmiştir (Anonim, 1923).

Heyet-i İlmiye'nin aldığı kararlar, Lozan görüşmelerinin son dönemine rastlamış olmasına rağmen, Hâkimiyet-i Milliye Gazetesi'nde alınan kararların yayınlanması ihmal edilmemiştir. Gazetede yayınlanan ilk rapor, ilköğretim encümenine aittir. Encümen raporu kanun teklifi hâline getirerek bakanlığa iletmıştır.

Teklifin ilk kısmında bütçe meselesi ele alınmıştır. Öğretmen maaşları, ikramiyeleri, kira yardımları, fakir öğrenciler ve kütüphaneler için ayrılacak ödenekler hakkında bilgi verilmiştir. Öğretmenlerin bu tür giderlerinin Maarif Vekâleti tarafından karşılanması karara bağlanmıştır (Anonim, 1923). İkinci bölümde ilköğretim için alınan kararlar yer almıştır*. Bir sonraki bölümde ise ilköğretim öğretmenleri ile ilgili alınan kararlara yer verilmiştir.

İkinci bölüm "*Mektepler ve Tedrisat*" başlığını taşımaktadır. Bu başlık altında yer alan maddeler şu şekildedir:

Madde: Öğretmenlerin darülmuallimin yahut darülmuallimat mezunu olması gerekmektedir. Bu okullardan mezun olanların sayısı öğretmen ihtiyacını karşılayıncaya kadar, yüksek tahsil görmüş kişilerin pedagoji kursu almak ve bu kurslardan başarı sağlamak koşulu ile öğretmen atanmaları mümkündür.

Madde: Öğretmen sayısının yeterli olmadığı illerde, il ilköğretim meclisleri sınav yaparak öğretmen muavini alabilecektir.

* Çalışmamıza konu olan Prag Kongresi'nin içeriğinde ilköğretime yönelik görüşmelerin olmaması nedeniyle ilköğretim ile alakalı olarak alınan kararlara burada yer verilmemiştir.

Madde: Öğretmenlerin maaşları 1000 kuruştan başlar ve her sene iki 250 kuruş artar, öğretmen yirmi dördüncü senesine geldiğinde maaşı 3000 kuruş olur.

Madde: İlköğretim müfettişlerine öğretmenlik maaşlarından ayrı olarak 1000-3000 kuruş arasında ek ödeme yapılır.

Madde: Öğretmen, müdür ve müdür yardımcıları için uygulanacak ceza ve mükâfat sisteminin uygulanması esastır. Mükâfat olarak takdirname, nakdi mükâfat, maarif nişanı ile taltif; ceza olarak ise ihtar, tahvil, azil ve meslekten ihraç tespit edilmiştir.

Madde: Köyde çalışan öğretmenlere her sene ilköğretim meclisleri tarafından belirlenecek miktar kadar ikramiye verilecektir.

Madde: Beş yüz haneden küçük olan yerlerde çalışan öğretmenlere, bir dönümden az olmamak üzere, tarla ve bahçe verilecektir.

Madde: Evlenecek öğretmenlere bir defaya mahsus olmak üzere bir maaş ikramiye verilecektir.

Madde: İki den fazla çocuğu olan öğretmenlere üçüncü, dördüncü çocukların her birisi için mahalli bütçeden senelik fevkalade tahsisattan bir maaş nispetinde tahsisat verilecektir.

Madde: Öğretmenlerin kira bedelleri, ilköğretim meclisinin takdir edeceği miktarda, mahalli bütçeden karşılanacaktır.

Madde: Öğretmenler ve öğrenciler her türlü ulaşım aracından yarı ücretle faydalanacaktır.

Madde: Hastalanan öğretmenlerin hastalıkları bir aydan uzun sürer ise, iki yılı geçmemek kaydıyla, yerlerine geçici öğretmenler görevlendirilecektir. Hasta olan öğretmenin maaşı kesintisiz olarak mahalli bütçeden karşılanacaktır.

Madde: Vazife yaptığı yerin kapatılması nedeniyle açıkta kalan öğretmenler, hükümetin gösterdiği yerde çalışmaya başlayacaklardır. Yeni görev yerlerine varıncaya kadar geçen sürede maaşları tam olarak ödenecektir.

Madde: Hizmeti 25 seneyi dolduran öğretmenler emeklilik hakkına sahip olacaktır.

Madde: Öğretmenler emeklilik süresini doldurmadan vefat ederlerse, bu süre tamam olmuş gibi, eğer doldurduktan sonra vefat ederlerse altı sene fazla çalışmış gibi ailelerine maaş bağlanacaktır (Anonim, 1923).

I. Heyet-i İlmiye'nin aldığı kararlar, öncelikle öğretmenlerin durumunu belirlemeye yöneliktir. Eğitimin temel taşı olan öğretmenlerin ödül, ceza, maaş, maluliyet gibi özlük hakları ile ilgili önemli öneriler, Maarif Vekâleti'nin dikkatine sunulmuştur.

Heyet-i İlmiye çalışmaları devam ederken Prag'da ortaöğretim öğretmenleri için uluslararası bir toplantının düzenleme çalışmaları devam etmektedir. Ağustos sonunda yapılacak kongreye katılmak üzere Türkiye'den de iki delege Prag'a davet edilmiştir.

Ortaöğretim Öğretmenleri Uluslararası Prag Kongresi (27-30 Ağustos 1923) ve Kongrenin Dönemin Eğitim Politikasına Etkileri

Birinci Dünya Savaşı'nın sona ermesinin ardından dünya devletleri hayatı normale döndürme çabası içerisinde girmiştir. Bu çabalardan birisi de 1923 yılında Çekoslovakya'nın başkenti Prag'da toplanan Ortaöğretim Öğretmenleri Uluslararası Prag Kongresi olmuştur. Davet üzerine Türkiye de Zeki Mesud (Alsan)* ve Ali Haydar (Taner) Beyleri delege olarak yollama kararı almıştır (BCA, 1924).

Kongre ile ilgili literatürde yeterli bilgiye rastlamak mümkün olmamıştır. Fakat kongreye katılan Ali Haydar Bey'in 1925 yılında hazırlanmış olduğu, bir nevi hatırat niteliğinde olan *Orta Mektep Muallimleri Beynelmilel Prag Kongresi* adlı eserde kongrenin tarihçesi hakkında bilgi verilmektedir.

Kongrenin düzenleyicisi "Kamu Ortaöğretim Personelinin Uluslararası Federasyonu" adındaki organizasyondur. Bu organizasyonu oluşturma fikri ilk olarak Belçika Öğretmenler Cemiyeti tarafından ortaya atılmıştır. Fransa, Hollanda ve Belçika temsilcilerinin katılımı ile Brüksel'de toplantı yapılmış ve tüzük belirlenmiştir. Organizasyon ilk toplantısını Fransız Ortaöğretim Öğretmenleri Cemiyeti'nin çalışmaları neticesinde 7-10 Nisan 1920'de Strazburg'da yapmıştır. Sonraki senelerde Paris ve Lüksemburg'da da kongreler düzenlenmiştir (Taner, 1925, 2-7). Anlaşıldığı üzere Prag Kongresi bu anlamda toplanan dördüncü kongredir.

Kongre açılış konuşmalarında eğitimin önemi üzerinde uzunca durulmuştur. Yakın tarihte yaşanan savaşın tekrarlanmaması için gençlerin iyi bir eğitimden geçmesi gerektiği vurgusu sıklıkla yapılmıştır. Özel olarak ele alınacak konular ise öğretmen yetiştirme, orta öğretim ders programlarının tespiti, kızların eğitimi ve eğitim kalitesini yükseltmenin yolları olarak belirlenmiştir (Taner, 1925, 7-17).

Lise öğretmenlerinin eğitimi konusunda açılan ilk tartışma, öğretmenlerin misyonu konusundadır. Öğretmenlerin bilim olarak yeterli olmalarının kâfi olmadığı, aynı zamanda öğrencilere örnek davranışlar sergilemeleri gerektiği hususu ittifakla kabul görmüştür. Bu nedenle öğretmen adaylarının ağır müfredat programlarından kurtarılarak, öğretmen okullarına özgü programlar hazırlanması gerektiği kararlaştırılmıştır. Öğretmenlerin öğrenciyi anlayabilmelerinin önemi vurgulanarak, bunu sağlayabilmek için de psikoloji ve pedagoji derslerine ağırlık verilmesi gerektiği karara bağlanmıştır (Taner, 1925, 30).

* Zeki Mesud Alsan(1887-1984) : Ankara Üniversitesi'ni birincilikle bitirdikten sonra 1910 yılında Divan-ı Muhasebat'ta ilk memuriyetine başlamış ancak Maarif Nezareti'nin açtığı sınava girerek Paris'te eğitim görmeye hak kazanmış ve memuriyetini bırakmıştır. 1913 yılında Ankara Üniversitesi'nde muallim muavini olmuştur. 1918 yılında Avrupa'da talebe umumi müfettişliğine tayin edilmiş, 1925 yılında tekrar Ankara'ya çağırılarak Talim Terbiye Heyeti'nde görevlendirilmiştir. 1927 yılında başlayıp on altı yıl süren siyasi hayatını gerek gazete yazıları gerek konferans ve toplantılarıyla oldukça faal geçirmiştir. Detaylı bilgi için bkz: (Bilge, 1956).

Öğretmen yetiştirme konusunda tartışmaya açılan ikinci husus staj konusu olmuştur. 1923 yılında, Avrupa ülkelerinin öğretmen adaylarının stajı konusunda ortak bir uygulama söz konusu değildir. Bu farklılıklar kongrede de kendisini göstermiştir. Stajın nasıl yapılması gerektiği konusunda; önce bilimsel eğitimi alıp daha sonra pedagojik formasyon alınması ve bu eğitim sırasında da stajın tamamlanması, öğretmen adaylarının son yıllarında uygulama okullarında staj yapmaları ve mezun olduktan sonra öğretmenlik haklarını kazanmaları fakat bir sene boyunca derse girmeyip rehber öğretmenle birlikte staj yapmaları gibi teklifler yapılmıştır. Adayın mezun olduktan sonra rehber bir öğretmen gözetiminde staj yapması fikri ittifakla kabul görmüştür.

Alınan karara göre aday, eğitimini tamamladıktan sonra okullarda çalışmaya başlayacaktır. Tayin edilecek rehber öğretmenin gözetiminde dersleri takip edebilecek, zaman zaman ders de anlatabilecektir fakat kendi müstakil sınıfı olmayacaktır. Bir senenin sonunda yapılacak sınavdan başarı sağlayamayan aday öğretmenlerin staj süreleri altı ay daha uzatılacaktır. Öğretmen adaylarına staj dönemleri boyunca geçimlerini sağlayacak kadar maaş tahsis edilecektir (Taner, 1925, 22).

Kongrenin ele aldığı bir diğer önemli konu ise okul ile ailenin ilişkileridir. Kongreye katılan üyeler, okul aile ilişkisinin eğitim açısından oldukça önemli olduğu konusunda hemfikirdir. Ebeveynlerin mutlaka çocukları hakkındaki önemli bilgileri öğretmenlere vermeleri gerektiği savunulmuştur. Ancak üyelere göre aile; okulun teşkilatı, verdiği eğitim, öğretmenlerin tayinleri gibi yönetsel meselelere karışmamalıdır (Taner, 1925, 31-35).

Ailenin evde öğrenciyi eğitime hazırlamasının başarıyı artıracığı konusunda da delegeler hemfikirdir. Özellikle ailenin rahatlıkla verebileceği din ve ahlak konularını öğrenci ile paylaşımları, öğretmenin üzerindeki yükün hafiflemesini sağlayacaktır. Aileler inandıkları dini çocuklarına tanıtırken, öğretmen de evrensel ahlaki değerleri öğrencilere kazandırmaya çalışacaktır. Bunu sağlamak için de Felsefe öğretmenlerinin vereceği ayrı bir dersin ihdas olunması kararlaştırılmıştır (Taner, 1925, 36-41).

Kongrede son olarak ele alınan konu kızların eğitimi olmuştur. Eğitimli kadının devleti ve milleti için son derece önemli olduğu dile getirilerek, kadınların eğitiminin önemi üzerinde durulmuştur. İlk tartışma kadınlar ile erkekler arasında zekâ farkının olup olmadığı yönündedir. Çekoslovakya ve Norveç temsilcileri, ülkelerinde uzun yıllardır kadın erkek eşitliğinin olduğunu ve kadınların her alanda erkekler kadar başarı elde ettiklerini bildirmişlerdir. Zekâ seviyeleri arasında bir fark olmadığı için de karma eğitim yapılmasında herhangi bir sakıncanın olmadığını ifade etmişlerdir.

Kızlar ile erkekler arasındaki zekâ seviyesi bir müddet tartışma konusu olmuşsa da delegeler; arada herhangi bir fark olmadığını, yalnızca ilgi alanlarında farklılıklar olduğu kararına varmışlardır. Bu sebeple de kız ve erkek öğrencilere verilecek derslerde düzenlemeye gidilmesi

teklif edilmiştir. Bu teklife göre erkeklere; siyasi tarih, beden eğitimi, el işleri gibi dersler verilirken kızlara; ev idaresi, çocuk bakımı gibi dersler verilmelidir. Fakat bazı derslerde kızların ve erkeklerin ayrı eğitim görmelerinin faydalı olabileceği de tartışılmıştır. Bu dersler beden eğitimi ve el işleri gibi derslerdir. Ayrıca kızlara özgü olan okullara ilgi ve yeteneklerini geliştirmek adına yeni dersler eklenebileceği görüşülmüştür (Taner, 1925, 41-44).

Kongreye Türkiye adına katılan Zeki Mesud ve Ali Haydar Beyler, kongre boyunca söz almamış fakat kongrede konuşulan bütün konular, Ali Haydar Bey tarafından titizlikle not edilmiş ve 21 Nisan – 1 Mayıs 1924 tarihinde toplanan Heyet-i İlmîye çalışmaları, kongrede alınan kararlar doğrultusunda şekillenmiştir.

İkinci Heyet-i İlmîye Çalışmaları (21 Nisan -1 Mayıs 1924) ve Çalışmaların Dönemin Eğitim Politikasına Etkileri *

Heyet-i İlmîye'nin ikinci toplantısı dönemin maarif vekili Vasıf Bey'in çağrısı üzerine ilk, orta ve yükseköğretimde çalışan öğretmen, yöneticiler ve müfettişlerden davet edilenlerin katılımı ile yapılmıştır. Vasıf Bey, ilmiyenin görevini; mektep programları hazırlamak, ders cetvellerini düzenlemek ve ders kitaplarının içeriğini belirlemek olarak ifade etmiştir (Anonim, 1924).

İkinci olarak lise eğitiminin 5 seneye çıkarılması konusu gündeme gelmiştir. Yapılan tartışmaların ardından iki muhalif oya karşı 34 kabul oyu ile lise eğitimin 6 yıla çıkarılması ve 5 yıla indirilen ilköğretim ile birlikte toplam eğitim süresinin 11 yıl olması kabul edilmiştir. Aynı madde içerisinde kız liselerinde eğitim sürelerinin erkek liselerine göre daha az olması da ittifakla kabul edilmiştir. Bir sonraki tartışma lise eğitimi süresinin ikiye ayrılması üzerine yaşanmıştır. 4+2 yahut 3+3 mü olması konusunda yapılan görüşmelerin ardından Maarif Vekâletinin teklifi olan 3 (kısm-ı evvel) + 3 (kısm-ı sani) kabul edilmiştir. Kısımların aynı binada mı, yoksa farklı binalarda mı eğitim görmeleri konusunda yetki Maarif Vekâletine verilmiştir. Vekâletin, her bölgenin özelliğine ve olanaklarına göre karar vermekte serbest olması gerektiği karara bağlanmıştır. Ayrıca encümenler oluşturularak bir sonraki toplantıya görüşülmesi planlanan konular encümenlere havale edilmiştir (Anonim, 1924).

İkinci toplantı 26 Nisan Cumartesi günü yapılmıştır. Lise eğitimi ile alakalı olarak ele alınan ilk konu, kızlar ve erkeklere verilecek derslerin belirlenmesi olmuştur. Kızlar ve erkeklerin aynı yerde ders görmelerinde sıkıntılar yaşanabileceği, bu nedenle kız ve erkek liselerinin oluşturulması görüşü savunulmuştur. Fiziki mekânlar ayrı olmakla beraber kız ve erkek liselerinde verilen derslerin aynı olması fakat kızlara ek olarak ev idaresi, çocuk bakımı, dikiş, biçki gibi derslerin de ilavesi kabul edilmiştir. Erkek liselerinde bu derslerin yerine uygulama

* 2. Heyet-i İlmîye'de ilköğretim ile ilgili alınan kararlar araştırma konusunun dışında kaldığı için çalışmaya dâhil edilmemiştir.

yahut beden eğitimi derslerinin konulmasına karar verilmiştir. Diğer dersler için ise hiçbir fark gözetilmemiştir (Anonim, 1924).

Alınan diğer bir karar, lise öğrencilerinin hayata tam olarak hazırlanması konusundadır. Daha önce bahsedildiği üzere liseler iki devreli olarak düşünülmüştür. Fakat imkânların el vermediği yerlerde, tek devreli liseler devam etmektedir. Bu nedenle heyet, tek devreli liselerde öğrenim gören öğrencilerin hayata tam olarak hazırlanamadığı görüşündedir. Bu eksikliği gidermek adına bir heyet oluşturularak lise müfredatına konu ile ilgili eklemeler yapılmasına karar verilmiştir. İstanbul ve İzmir’de mülki mektepler bulunduğu için bu iki il karar harici bırakılmıştır (Anonim, 1924).

Lise öğrencilerinin ihtisaslara ayrılması meselesi de heyet tarafından görüşülmüştür. Lise son sınıfların edebiyat ve fen şubelerinin oluşturulması karara bağlanmıştır (Anonim, 1924).

Lisede okutulacak dersler heyetin görüştüğü konular arasındadır. İlk olarak daha iyi ve kapsamlı bilgi edinilebileceği düşüncesiyle Hukuk ve İktisat dersleri birleştirilerek İçtimaiyat adı altında yeni bir ders ihdas edilmiştir. Felsefe dersinin muhteviyatının zenginliğinden dolayı ders saatlerinin yetmediği ifade edilerek ders saatinin arttırılmasına karar verilmiştir. Derslere, Türk ve Ecnebi Medeniyet Tarihi dersleri eklenmiştir (Anonim, 1924).

Liselerde okutulacak ders saatleri haftalık 30 olarak belirlenmiştir. Liselerde eğitim ücretsiz olarak verilecektir. Yalnız zenginlerden bir müddet daha ücret alınmaya devam edilecektir. Liseye kabul edilecek öğrenciler, zekâ ve kabiliyet tespiti yapılarak alınacaktır (Anonim, 1924).

Pazartesi günü yapılan dördüncü toplantının konusu, Darülmüalliminlerde okutulacak derslerin belirlenmesi olmuştur. Derslerin uygulamalı yahut teorik olarak verilmesi konusunda ciddi tartışmalar yaşanmıştır. Bu derslerin tespiti esası kabul edilmiştir. Bu teklifi, Ali Haydar, İbrahim Alaaddin, İhsan ve Saadettin Beyler bilhassa müdafaa etmişlerdir. İçtimaiyat dersinin ilavesi ise ittifakla kabul edilmiştir. Kız öğretmen okullarının da ders cetvellerinin ilmî içerik bakımından aynı olması kararlaştırılmıştır (Anonim, 1924).

Heyet son toplantısını 1 Mayıs’ta gerçekleştirmiştir. İlkokul, liselerin ilk ve ikinci devrelerine yönelik kitap hazırlanması ve öğretmen maaşlarının vekâlet tarafından ödenmesi konuları görüşüldükten sonra dönemin Maarif Vekili Vasıf Bey’in teşekkür konuşması ile ikinci Heyet-i İlmiye toplantıları son bulmuştur (Anonim, 1924).

Sonuç

Genç Türkiye için hayati önem taşıyan eğitimin yeniden yapılandırılma meselesi, savaş dönemi sona ermeden ele alınmaya başlamış ve bu konu üzerinde çalışmalar yoğunlaşmıştır. 1921 Maarif Kongresi ve 1923 Heyet-i İlmiye toplantısı ile eğitime yön vermeye çalışılmıştır. Heyet-i İlmiye çalışmalarını devam ettirdiği sırada Prag’da yapılacak olan kongrenin davet yazısı

ulaşmıştır. Muasır medeniyetler seviyesinin üstüne çıkma hedefinde olan Türkiye, iki delege ile kongreye katılmıştır.

Türk delegeleri Zeki Mesud ve Ali Haydar Beyler, kongreyi dikkatli bir şekilde takip ederek, 1924 yılında toplanacak olan II. Heyet-i İlmîye çalışmaları için yeni fikirlere sahip olmaya gayret etmişlerdir.

Prag Kongresi'nde alınan kararlar ile Maarif Kongresi'nin aldığı kararlar karşılaştırıldığında büyük ölçüde ortak yanların olduğu görülmektedir. Maarif Kongresi'nde tartışılan ortaöğretim programlarında sadeleştirmeye gidilme önerisi, Prag Kongresi'nde de tartışılmıştır. Öğrencilerin hayata hazırlanması konusunda programa yeni derslerin eklenmesi ve özellikle gündelik hayatta fayda sağlamayacağına inanılan derslerin kaldırılması konusu, her iki kongrede de kabul edilen maddeler arasındadır.

Prag Kongresi'nde görüşülen konuların I. Heyet-i İlmîye ile de benzerlikler taşıdığı görülmektedir. Özellikle öğretmenlerin özlük hakları ve eğitimleri konusu, her iki kongreyi de meşgul etmiştir. Heyet-i İlmîye'nin ulusal olması nedeniyle özlük hakları ile ilgili daha detaylı kararlar alınmıştır. Öğretmen adaylarının alacağı eğitim konusunda ise uyumlu kararlar alındığı dikkat çekmektedir. Buna göre öğretmen adayları, öğretmen okullarından mezun olmalıdır ve pedagoji derslerini mutlaka almaları gerekmektedir. Diğer yandan, Türkiye'de yeterli miktarda öğretmen okulu mezunu bulunmaması nedeniyle, öğretmen açığı kapatılıncaya kadar farklı yollar denenebileceği karara bağlanmıştır.

1924 yılında toplanan II. Heyet-i İlmîye'de Prag Kongre'sinin etkileri net bir şekilde hissedilmiştir. Prag'da tartışılan kızların eğitimi ve kız liselerinin ders programları konusu, burada da görüşülmüştür. Heyet-i İlmîye, Prag'da alınan kararın hemen hemen aynısını kabul etmiştir. Yalnızca kız liselerinin erkek liselerine göre daha kısa süreli olması konusunda farklılık oluşmuştur.

Maarif Kongresi, I. ve II. Heyet-i İlmîye ve Prag Kongresi bütün olarak değerlendirildiğinde, alınan kararlardaki büyük benzerlikler hemen fark edilmektedir. Bu durum göstermektedir ki Türkiye'de eğitim alanında girilen çalışmalar ehil insanlar tarafından ve olması gerektiği gibi yapılmaktadır. Prag Kongresi'ne delege gönderilerek Avrupa devletlerinin eğitim anlayışları da yakından takip edilmiş ve zaten doğru yolda olduğu anlaşılan eğitim sistemini yeniden yapılandırma çalışmalarına hız verilmiştir.

I. ve II. Heyet-i İlmîye arasındaki temel fark, Maarif Vekaletinin heyet üzerindeki etkisi olmuştur. İlk toplantıda Safa Bey'in bütün inisiyatifi heyete bırakan tutumuna karşılık, ikinci toplantıda kararların Vasıf Bey'in istekleri doğrultusunda alındığı görülmektedir.

Kaynaklar

- “Heyet-i İlmiye'nin İlk İctimar”, *Hâkimiyet-i Milliye*, S. 866, 16 Temmuz 1923.
- “Heyet-i İlmiye”, *Hâkimiyet-i Milliye*, S. 1112, 2 Mayıs 1924.
- “İki Cephe”, *Hâkimiyet-i Milliye*, S. 238, 18 Temmuz 1921.
- “İlk Tedrisat ve Muallimler Hakkında”, *Hâkimiyet-i Milliye*, S. 884, 9 Ağustos 1923.
- “İlk Tedrisat ve Muallimler Hakkında”, *Hâkimiyet-i Milliye*, S. 884, 9 Ağustos 1923.
- “İlmi Heyet”, *Hâkimiyet-i Milliye*, S. 1106, 25 Nisan 1924.
- “Maarif Kongresi”, *Hâkimiyet-i Milliye Gazetesi*, S. 247, 22 Temmuz 1921.
- “Pek Veciz Bir Nutuk”, *Hâkimiyet-i Milliye*, Sayı 241, 21.07.1921.
- Aslan, K. (2011). Eğitimin Toplumsal Temelleri, *Balikesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 5. BCA, (14.05.1924) 30..18.1.1, 9.25.20
- Bernstorff, Jochenvon, “George JellinekandtheOrgigin of Liberal Constitutionalism in International Law”, *GottingenJournal of International Law*, Vol. 4, No. 3, 2012, s. 659-675.
- Bilge, S. (1956). Sayın Profesör Zeki Mesud Alsan Hakkında, *Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Fakültesi Dergisi*, 3.
- Cumhuriyetin İlk Dönemi Eğitim Kurumları (1921-1926) Telif ve Tercüme Heyeti, Milli Eğitim Bakanlığı, http://ttkb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2012_06/06022003_heyeti_ilmiye.pdf (23.01.2016).
- Çınar, İ. (2008). *Eğitilime Giriş*. Ankara: Ütopya Yayınevi.
- Demirtaş, B. (2008). Atatürk Döneminde Eğitim Alanında Yaşanan Gelişmeler, *Akademik Bakış Dergisi*, 2.
- Doğan, İ. (2004). *Toplum ve Eğitim*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Kapusuz, E. (2014). “1921 Maarif Kongresi'nin Türk Eğitim Tarihindeki Yeri ve Önemi”, *Yalova Sosyal Bilimler Dergisi*, C.4, S. 8, s.123-134.
- Karasar, N. (2008). Bilimsel araştırma yöntemi: kavramlar, ilkeler, teknikleri, (18. Baskı), Ankara: Nobel.
- Kılavuz, N. & Tanık, H. İ. (2011). Milli Mücadele Döneminde Maarif Kongresi ve I. Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin Eğitim-Öğretim Hakkındaki Görüşleri, *Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, .2,
- Önal, İ. (2010). Tarihsel Değişim Sürecinde Yaşam Boyu Öğrenme ve Okuryazarlık: Türkiye Deneyimi, *Bilgi Dünyası*, 1.
- Önür, H. (2014). Son Dönem Osmanlı Aydınında Eğitim Tartışmaları, *The Journal of Academic Social Science*, 30.
- Öz, A. (2014). Heyet-i İlmiye Toplantıları ve Milli Eğitim Şuralarında Din Eğitimi, *Sakarya Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 29.
- Taner, A. H. (1925). *Orta Mekteb Muallimleri Beynelmilel Prag Kongresi*. İstanbul: Matbaa-i Amire. TBMM Zabut Ceridesi, 10.11.1337, Devre I, C. 14, İctima 2.

Summary

Introduction

The fact that the Ottoman Empire entered into the decline process has many reasons, and the negativities in education are also important factors. Innovation movements that developed from the Ottoman Empire on a military basis started to be experienced in education with the opening of military schools. Although serious efforts have been made to bring the education to the modern structure, it has not come to the desired level due to the difficult conditions such as wars, rebellions, economic insufficiency, capitulations

The construction of the education system inherited from the Ottoman Empire is inevitable for the Republic of Turkey.

Method

In this research, descriptive scanning model was used in quantitative research methods. The screening method is a method of describing what is already present or in the past as it is (Karasar 2008). In this study, the Maarif Congress, the First and Second Missions, and the International Secondary Teachers' Congress were examined in terms of their impact on educational life. The data were obtained by document scanning. In order to collect the research data, firstly the field literature search was done and both the theoretical section and the findings of the study were formed. In the analysis of the data, document analysis and descriptive analysis were used.

The main problem of the work is, "How did the Congress of Education, the First and Second Missions, the International Secondary Education Teachers Congress influence the educational life of the time?" Creating a questionnaire. Sub-problems in the framework of this main problem are:

1. What effect did the Congress of Education (16 - 21 July 1921) have on the education policy of the period?
2. What have been the impacts of the First Science Delegation Studies (15 July - 15 August 1923) on the education policy of the period?
3. What effect did International Secondary School Teachers Prague Congress have on the educational policy (August 27-30, 1923)?
4. What were the effects of the Second Scientific Committee Study (April 21 - May 1, 1924) on the education policy of the period?

Findings

1. The Congress of Education (16 - 21 July 1921) and the Effects of the Congress on the Education Policy

It was stated that a program should be prepared for the students to be successful in the real life of the Congress and it was decided to increase the number of primary education to four years. It was also stated that new curricula should be put in order to teach the practical knowledge required for girls to be good housewives.

As a result of the studies on secondary education, there is a consensus on the simplification of the program and the improvement of its applicability.

The congress, which was attended by male and female teachers, worked on primary and secondary education and tried to establish the foundations of the new education system to be implemented in the future.

2. Bir First Scientific Committee Activities (15 July - 15 August 1923) And the Effects of the Studies on the Education Policy

The decisions taken by the I. Science Committee are primarily aimed at determining the teachers' situation. Important proposals related to the personal rights of teachers such as rewards, punishment, salary and disability were presented to the Minister of Education.

3. International Secondary School Teachers Congress of Prague (27-30 August 1923) and Congressional Effect on Education Policy

The first debate about the education of high school teachers is about teachers' mission. The fact that teachers are not enough in science is not sufficient and at the same time they should show exemplary behaviors to students.

The second issue to raise the issue of teacher training has been the subject of internship. In 1923, there was no common practice for the internship of prospective teachers of European countries. These differences have also manifested themselves in the congress.

Educated women are extremely important for the state and the nation, emphasizing the importance of women's education. The first debate is whether there is a difference in intelligence between men and women.

4. Second Scientific Committee Activities (21 April -1 May 1924) and Effects of the Studies on the Education Policy

The issue of separation of high school students into specialties was also discussed by the delegation. The creation of literary and science branches of high school seniors is connected to the black.

The courses to be taught in high school are among the topics the delegation has seen. At first, a new course under the name of Interior Law was created by combining Law and Economics courses with the thought that better and more comprehensive information could be obtained..

Course hours to be taught at high school are set at 30 per week. High school education will be provided free of charge. Only the rich will continue to be charged for a while. The students who will be admitted to Lisey will be taken by determining intelligence and ability.

The theme of the fourth meeting on Monday was the setting of lessons to be taught in Darülmüallimins. There have been serious discussions about the practical or theoretical presentation of the courses.

Conclusion

Maarif Congress, I. and II. The great similarities in the decisions taken are immediately noticeable when the Committee and the Congress of Prague are considered as a whole. This shows that the studies undertaken in the field of education in Turkey are carried out by qualified people and as they should be. Delegates were sent to the Prague Congress to closely monitor the educational attitudes of the European states and to accelerate their efforts to restructure the education system, which is already on track.

The main difference between the I. and II. Science Mission was the influence of the Magistrate's Office on the delegation. At the first meeting, Safa Bey's attitude towards leaving all the initiative delegations seems to have been taken in line with the wishes of Vasif Bey at the second meeting.